

Моніторинг та оцінка системи охорони здоров'я

Опис курсу

Навчальна дисципліна «Моніторинг та оцінка системи охорони здоров'я» присвячена основними підходами до моніторингу та оцінки соціальних програм та проектів у системі охорони здоров'я.

Програмний моніторинг та оцінка (МіО) є невід'ємним компонентом загальної системи МіО, яка здійснюється на різних рівнях і за допомогою різних засобів. Завданням програмного МіО є максимально повне та об'єктивне оцінювання прогресу і результатів окремого проекту та/або програми. Оцінювання необхідне для того, щоб виділити результати діяльності цього проекту та/або програми серед інших чинників, що сприяють досягненню кінцевої мети заходів або втручань/корективів, що впроваджуються чи матимуть місце в майбутньому. Тоді як інші компоненти системи МіО призначені для виконання різних завдань, програмний МіО забезпечує працівників програм та осіб, які ухвалюють рішення, засобами операційної оцінки, що використовуються на стадіях планування та реалізації, особливо при відборі організацій, що надають послуги, при порівнянні досягнутих результатів з встановленими цілями, а також при коригуванні заходів у ході процесу реалізації програми, зокрема в системі охорони здоров'я, яка після COVID-19 та війни внесла свої корективу у взаємодію людина та система охорони здоров'я.

Метою вивчення дисципліни «Моніторинг та оцінка системи охорони здоров'я» є ознайомлення студентів магістерської програми з основними підходами до моніторингу та оцінки соціальних програм та проектів у системі охорони здоров'я, з їх практичним застосуванням у цій сфері, оволодіти навичками самостійного планування та проведення моніторингу та оцінки, розробляти індикатори вимірювання.

Завдання курсу:

- надати можливість студентам набути знань щодо теорії та практики проведення моніторингу та оцінювання соціальних програм та проектів, зокрема програм та проектів у галузі громадського здоров'я та медичного здоров'я;
- ознайомити із основними підходами до проведення моніторингу та оцінювання;
- отримати знання про планування моніторингу та оцінювання, збір необхідних даних, стратегії аналізу даних та представлення результатів даних;
- представлення результатів моніторингу та оцінювання у системі охорони здоров'я відповідно до основних етичних вимог;
- набути практичних навичок, необхідних для здійснення моніторингу та оцінювання у галузі охорони здоров'я та медицини;
- ознайомити з можливостями застосування набутих знань у своїй власній професійній практиці.

Рекомендована література

Основна література:

1. Вайс К. Оцінювання: методи дослідження програм та політики / Керол Вайс ; [пер. з англ. Р.Ткачук, М.Корчинська] . – К. : Основи, 2000. – 671 с.
2. Мазурик О. В. Соціальний аудит: теоретичні засади та технологія застосування в Україні : [монографія] / О. В. Мазурик. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2013. – 316 с.
3. Шлях до результатів: планування та проведення ефективних оцінювань розвитку. – Морра Імас Л.Дж., Ріст Р.К. – К.: МБФ «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні», 2015. – 580 с.

4. Національна оцінка ситуації з ВІЛ/СНІДу в Україні станом на початок 2021 року.- Грабовий С.Л., Кузін І.В., Матюшкіна К.О., Марциновська В.О., Антоненко Ж.В. – К: ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України», 2021. – 56 с.

Додаткова література:

1. Азарова Т.В., Абрамов Л.К. Технологія оцінки соціальних програм та проектів. Кіровоград, ІСКМ, 2007. - 100 с.
2. Науковий супровід, моніторинг та оцінка ефективності соціальних проектів / О. О. Яременко, О. Р. Артюх, О. М. Балакірева та ін. – К.: Державний центр соціальних служб для молоді, Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2002. – 124 с.
3. Моніторинг та оцінка програм і проектів. Практичний посібник / Ольга Морозова, Ольга Варецька, Деніел Джонс, Пепукай Чікуква, Тетяна Салюк. - Київ, «Оранта», 2008 р. -144 с.
4. Коробчинська Н. В. Теоретичні основи та технології моніторингу показників діяльності системи охорони здоров'я в Україні // Електронне наукове видання "Публічне адміністрування та національна безпека". — 2021. — №5
5. Корпоровіч Л. Сучасні концепції евалюації в контексті викликів регіонального розвитку / Лешек Корпоровіч // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент : збірник наукових праць. – Вип. 6. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – С. 80-89.
6. Система моніторингу й оцінки з питань ВІЛ/СНІДу: регіональний рівень /О. М. Балакірева, А. М. Бойко, О. Ю. Семерик, О. О. Яременко. – К.: ВПЦ “Експрес”, 2006. – 64 с.

Інтернет-джерела

7. MEASURE Evaluation, Data Demand and Information Use in the Health Sector. Strategies and Tools
http://www.cpc.unc.edu/measure/publications/DDIU/DDIU_Strategies_and_Tools (introJ.pdf)
8. Rugg D., Carael M., Boerma J. and Novak J., "Global Advances in Monitoring and Evaluation of HIV/AIDS: From AIDS Case Reporting to Programme Improvement", Rugg D., Peersman G. and Carael M. (eds.), Global Advances in HIV/AIDS Monitoring and Evaluation. New Directions for Evaluation (2004).
9. Keith Mackay, How to Build M&E Systems to Support Better Government (IEG, World Bank, 2007). http://www.worldbank.org/ieg/ecd/docs/How_to_build_ME_gov.pdf
10. Балакірева та ін., Аналітичний звіт за результатами дослідження. Оцінка чисельності груп підвищеного ризику інфікування ВІЛ в Україні (Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні, Київ, 2006).
http://www.aidsalliance.kiev.ua/ru/library/our/monitoring_reports/pdf/size_en.pdf
Англійською
11. International HIV/AIDS Alliance, Developing HIV/AIDS Work with Drug Users: a Guide to Participatory Assessment and Response (2003).
http://www.aidsalliance.org/graphics/secretariat/publications/idu0803_idu_guide.pdf
12. International HIV/AIDS Alliance, Participatory Site Assessments: Cambodia, Ecuador and Andhra Pradesh State in India (2003).
http://www.aidsalliance.org/graphics/secretariat/publications/psa0803_participatory_site_assessment.pdf
- UNAIDS "Three Ones" Principles http://www.unaids.org/en/Coordination/Initiatives/three_ones.asp
PEPI for Windows (WinPepi) software
http://data.unaids.org/pub/Manual/2007/workbook_manual_2007_en.pdf
13. Committee on the Prevention of HIV Infection among Injecting Drug Users in High-Risk Countries, Preventing HIV Infection among Injecting Drug Users in High-Risk Countries: An Assessment of Evidence (2006). http://www.nap.edu/catalog.php?record_id=11731
14. UNAIDS, WHO, UNICEF, USAID, FHI, MEASURE Evaluation, National AIDS Programmes. A Guide to Monitoring and Evaluating HIV/AIDS Care and Support (WHO, Geneva, 2004).
http://data.unaids.org/Publications/IRC-pub06/JC1013-CareSupport_en.pdf